

SOCIALNA NEENAKOST

1. Kako smo se lotili izbire vprašanja?

9 skupin dijakov naše šole je predlagalo različna vprašanja, ampak zmagalo je vprašanje o socialni neenakosti, saj se je pojavilo v največ skupinah. S tem smo se vsi strinjali, saj je to v zadnjem času zelo pereče vprašanje. Ugotovili smo, da je v vsaki vasi oziroma mestu vse več skupin, ki so si po svoji socialni moči zelo različne. Želeli smo izvedeti, kaj pa se dogaja po vaseh in mestih izven Prekmurja, ali je tudi tam enako stanje glede socialne neenakosti? Hoteli smo izvedeti, kako se znajdejo tisti z zelo majhnimi prihodki in kako živijo tisti, ki imajo višje prihodke.

Želeli smo, da naše partnerske skupine v GTP/SUK-projektu napišejo svoje mnenje, poskušajo odgovoriti na naše vprašanje in anketirajo someščane, sošolce, sorodnike.

Naše raziskovalno vprašanje se je glasilo:

SOCIALNA NEENAKOST

Bogastvo, moč in vpliv so med posameznimi skupinami ljudi zelo neenakomerno razporejeni. Tako imajo nekateri več, drugi bistveno manj sredstev za preživetje. Ta neenakost je danes, v 21. stoletju čedalje večja. Bogate države postajajo vedno bolj bogate, države tretjega sveta čedalje bolj revne. Ta razlika se kaže tudi znotraj posameznih držav.

Kakšno je razmerje v vašem kraju med tistimi z višjim prihodkom in tistimi z nižjim?

a) Kako uspejo preživeti družine, ki imajo drastično nizke prihodke?

Kako morajo te družine porazdeliti denar, da bodo preskrbljene s hrano, vodo, elektriko in bodo zmogle plačati še položnice za davek na hišo oz. najemnino za stanovanje, odvoz smeti, si kupiti potrebščine za osebno higieno. Pri tem upoštevajte, da je lahko mesečni prihodek 4-članske družine 500 evrov. Torej, koliko elektrike, vode, lahko porabijo, koliko hrane lahko kupijo in ali jim ostane še kaj denarja?

b) Kako bi lahko odpravili velike razlike med bogatimi in revnimi?

Predlagajte konkretne rešitve. Menite, da je *projekt Venus* utopija? Svoj odgovor natančno pojasnite.

Oblika odgovora:

Od vas pričakujemo zanimiv zgoščen povzetek spoznanj. Ne pozabite navesti virov. Izvedite anketo (povprašajte pri prijateljih, sorodnikih – pri različnih starostnih skupinah) in rezultate prikažite s pomočjo grafa. Pojdite tudi do različnih institucij, ki se ukvarjajo s socialno problematiko.

2. SPOZNAVANJA IZ RAZISKAV ŠOL, KI SO SODELOVALE V SUK-u

Najprej je potrebno definirati pojma: socialno neenakost in revščino.

SOCIALNA NEENAKOST

Kaj je pravzaprav socialna neenakost? V učbeniku za sociologijo piše o njej sledeče:

»Družbena neenakost v družbi se pojavlja zato, ker ljudje znotraj nje opravljajo različne dejavnosti in imajo različne funkcije, zaradi tega pa tudi različne družbene statuse. Družbena neenakost torej pomeni, da obstajajo družbeno pogojene neenakosti. Družbena neenakost tvori temelj, na katerem se lahko oblikuje družbena slojevitost.« (Andreja Barle, Mirjam Počkar, Marjana Ratkai Ilič, Tanja Popit, Bojana Novak Fajfar, Blanka Pokeršnik, Alenka Slokan, Alojz Pluško: Sociologija, Ljubljana: ZRSS, 1999). V zgodovini so se pojavile različne oblike družbene slojevitosti.

Določnice, po katerih so ljudje razvrščeni v hierarhično strukturo družbe so moč, ugled in ekonomsko stanje. Te določnice so povezane in usklajene. To pomeni, če ima kdo nizek ugled in moč, bo imel tudi nizko ekonomsko stanje. Mi smo se v naši raziskovalni nalogi bolj osredotočili na ekonomsko stanje. »Ekonomska dimenzija razvrščanja se deli na imetje in dohodek. Bogastvo se nanaša na imetje, kar ljudje imajo, dohodek pa na tisto, kar pridobivajo. Do neke mere sta bogastvo in dohodek povezana, vendar pa lahko nekdo poseduje bogastvo, ki mu prinaša le malo dohodka, ali pa nekdo pridobival velik dohodek, pa ga ne uporablja za pridobitev bogastva.« (Andreja Barle, Mirjam Počkar, Marjana Ratkai Ilič, Tanja Popit, Bojana Novak Fajfar, Blanka Pokeršnik, Alenka Slokan, Alojz Pluško: Sociologija, Ljubljana: ZRSS, 1999).

REVŠČINA IN PRAG REVŠČINE

Prag revščine se izračuna iz izbranih meril, v Sloveniji uporabljamo za določanje praga revščine porazdelitev dohodkov. V naši državi je bilo leta 2010 pod pragom revščine 12,7 % celotnega prebivalstva, kar je za enočlansko gospodinjstvo znašalo 593 evrov, leta 2009 pa 11,3 % kar je približno 254.000 ljudi in ti imajo mesečni dohodek nižji od 587 evrov. Letni prag revščine je torej znašal za enočlansko gospodinjstvo 7.042 evra. Če v dohodke ne bi šteli socialnih transferjev, bi prag stopnje tveganja revščine znašal 24,2 %. Med socialno najbolj ogroženimi so brezposelni člani družine in posledično tudi njihovi otroci, med zelo ogrožene pa prištevamo tudi upokojence. Podatke so prispevali učenci iz Srednje šole Slovenska Bistrica in Srednja šole za FKZ.

Deleži prebivalstva po dohodkovnih razredih

Razred revnih zaposlenih ustvarjajo delovna mesta. V Sloveniji kar 40 tisoč ljudi prejema plačo, ki je nižja od praga revščine, čeprav so zaposleni.

Pod pragom revščine je v Sloveniji v letu 2010 živel 12,7 odstotka prebivalcev, to je za 1,4-odstotkov več kot leta 2009. Ljudje, ki jih uvrščamo pod prag revščine, so tisti, ki prejemaajo na mesec manj kot 587 evrov neto dohodka.

Po oceni psihologov s 700 evri v mestu ni več mogoče dostojno preživeti oziroma je treba dohodek dopolniti z udeležbo v sivi ekonomiji, z viri iz ohišnice ali z oddajanjem stanovanja. Prav tako so prepričani, da se bo delež revnih v prihodnjih mesecih povečeval zaradi neučinkovitosti gospodarstva.

Slovenija spada v sam vrh tistih držav z najnižjo stopnjo dohodkovne neenakosti.

Mesečni bruto dohodek v EUR	Delež prejemnikov v %
do 719	26,46
od 719 do 1439	43,21
od 1439 do 4317	28,25
od 4317 do 7195	1,56
nad 7195	0,51

Kako preživeti in kakšni so življenjski stroški?

Poglejmo konkreten primer preživetja 4-članske družine s 500 evri

Družina s 4 člani in mesečnimi dohodki, ki znašajo zgolj 500 evrov se mora za preživetje odreči številnim potrebam in se osredotočiti zgolj na minimalne potrebe. Skupno spoznanje srednjih šol je, da dohodek 500 evrov ne zadošča za osnovne življenjske potrebe.

Povprečna poraba osnovnih življenjskih potreb 4-članske družine (v primerjavo so zajeti hrana, stanovanje in električna):

- mesečna poraba hrane znaša od približno 90 evrov do 250 evrov,
- mesečna poraba elektrike znaša približno od 35 do 50 evrov,
- stroški najemnine stanovanja pa znašajo od 100 do 150 evrov.

Torej če vzamemo približni seštevek stroškov teh treh osnovnih izdatkov, potem znaša približno za 4-člansko družino od najmanj 225 do največ 450 evrov mesečno. To so le 3 stroški in če bi jim prišteli še ostale stroške, ki jih mora družina plačevati vsak mesec, bi ugotovili, da so krepko prek 500 evrov.

Stroški/srednja šola	Srednja šola KFZ	Srednja šola Zagorje	Kranj-gradbeno-storitvena-šola	Biotehnični center Naklo
Hrana	90 evrov	190 evrov	215 evrov	250 evrov
Stanovanje	76 evrov	ni podatka	150 evrov	174 evrov
Elektrika		35 evrov	50 evrov	50 evrov

V tabeli so prikazani podatki, ki so jih posredovale šole, zajeli smo samo 3 osnovne potrebe.

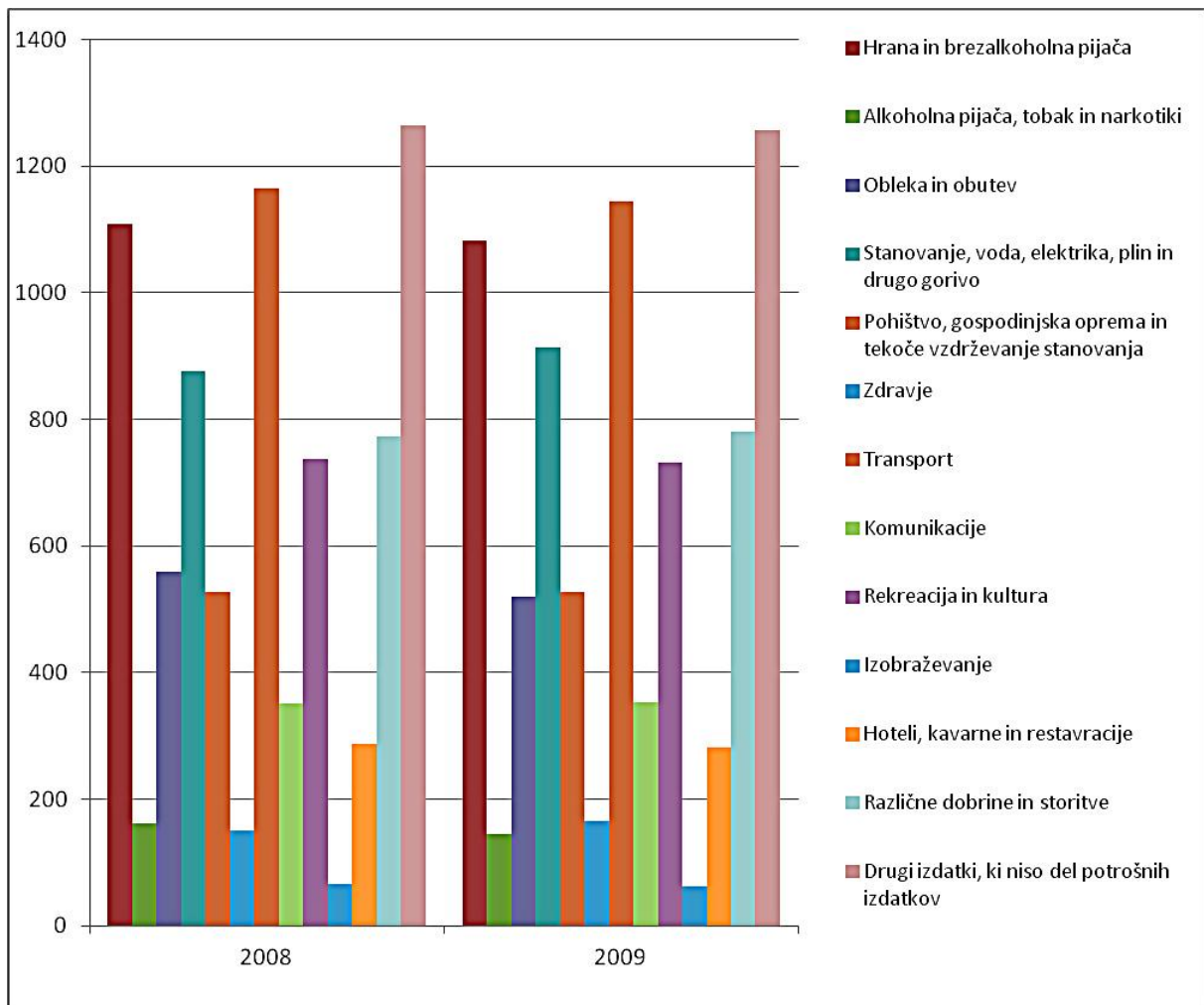
Analiza podatkov Statističnega urada Republike Slovenije kaže naslednje:

Povprečna porabljena denarna sredstva gospodinjstev, Slovenija, mesečno		
	Povprečno na člana gospodinjstva (EUR)	Povprečno za 4-člansko gospodinjstvo (EUR)
Leto	2009	2009
Hrana in brezalkoholna pijača	90,17	360,66
Alkoholna pijača, tobak in narkotiki	11,96	47,85
Obleka in obutev	43,31	173,23
Stanovanje, voda, elektrika, plin in drugo gorivo	76,03	304,14
Pohištvo, gospodinjstva oprema in tekoče vzdrževanje stanovanja	43,92	175,67
Zdravje	13,77	55,09
Transport	95,34	381,35
Komunikacije	29,35	117,40
Rekreacija in kultura	60,98	243,92
Izobraževanje	5,20	20,78
Hoteli, kavarne in restavracije	23,43	93,74
Različne dobrine in storitve	64,99	259,97
Drugi izdatki, ki niso del <u>potrošnih izdatkov</u>	104,69	418,76
SKUPAJ	663,14	2652,56

Vir: Srednja šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani

Letna poraba sredstev na družinskega člana se je iz leta 2008 na 2009 zmanjšala, vendar so stanovanjski stroški višji za kar 4 %. Največje relativno zmanjšanje porabe za skoraj 11 % v primerjavi z letom 2008 je za alkoholne pijače, tobak in narkotike; nato pa za obleko in obutev (za približno 7 %). Največ sredstev pa porabijo za transport, hrano in brezalkoholno pijačo.

Iz podatkov Zavoda za statistiko lahko ugotovimo, da so bile povprečne letne denarne potrebe enega člana gospodinjstva v letu 2009 približno 8.000 EUR oz. na mesečni ravni okrog 663 EUR. Štiričlanska družina je porabila približno 2.650 EUR na mesec. S 500 EUR mesečnega družinskega proračuna bi družina izredno težko preživela, saj ta denar ne zadošča za osnovne življenjske potrebe; seštevek samo dveh postavk – hrana in brezalkoholne pijače 360,66 EUR ter stanovanje, voda, elektrika, plin in drugo gorivo 304,14 EUR – za 4-člansko družino presega 500 EUR za več kot 32 %.

Vir: Srednja šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani

Kako preživijo ljudje v okolju, pokrajini, kjer živijo dijaki sodelujočih šol?

Dijakinje **Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer** so zapisale, da porabijo prebivalci denar za elektriko, vodo, odvoz smeti, kabelsko televizijo in osebno higieno, kar jih stane okoli 200 evrov na mesec, prav tako plačujejo tudi za najemnino stanovanja/davek na hišo, kar prav tako znaša najmanj 200 evrov na mesec. Tisto, kar jim ostane, porabijo za hrano. Dijakinje so ugotovile, da si prebivalci zaradi omejenih sredstev ne morejo privoščiti kakovostne hrane, ker je za njihove razmere predraga, zato se morajo zadovoljiti s cenejšo in manj zdravo. Glede na njihov izredno slab socialni in finančni položaj je taka družina najverjetneje upravičena do socialne pomoči, prav tako pa prejema pomoč s strani Karitasa in Rdečega križa.

Na vprašanje dijakov **Srednje šole Slovenska Bistrica – Za kaj porabite največ denarja?** – je namreč skoraj polovica anketiranih odgovorila, da največ denarja porabijo za plačilo položnic ter nakup hrane.

Vir: Srednja šola Slovenska Bistrica

Slaba polovica anketiranih pa je na vprašanje dijakov – *Koliko denarja mesečno prihranite?* – odgovorila, da ne prihrani nič denarja. Odgovori dijakov kažejo prav tako na veliko socialno neenakost v njihovi pokrajini.

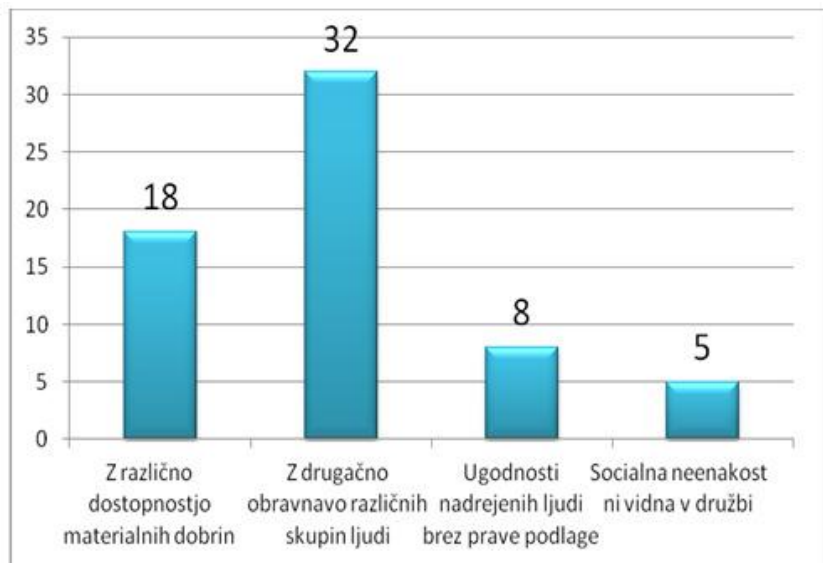
Vir: Srednja šola Slovenska Bistrica

Dijaki **Biotehniškega centra Naklo** so raziskali višino določenih stroškov v gospodinjstvu. Ugotovili so, da znašajo stroški elektrike 50 evrov, komunalni stroški brez stroškov vode 32 evrov, stroški hrane in potrebščin najmanj 250 evrov in stroški najemnine za 57 m² veliko stanovanje 174 evrov. Niso ugotovili stroškov ogrevanja. Ugotovili pa so, da se v sodobnem svetu razlike med bogatimi in revnimi večajo, neenakosti med posameznimi deli sveta in tudi znotraj posameznih držav pa se poglobljajo.

Dijakinje **Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani** so za to, da bi dobile odgovore na zastavljena vprašanja, izvedle anketo med vrstniki, opravile intervju na Centru za socialno delo Domžale ter pregledale spletne strani Statističnega urada Republike Slovenije in analizirale podatke iz njihovih podatkovnih baz o porabljenih denarnih sredstvih gospodinjstev v Sloveniji v letih 2008 in 2009. Glede na to, da sodi Ljubljana med razvite regije, kjer socialna neenakost in razlike med bogatimi in revnimi niso toliko očitne kot pri nas v Pomurju, so tudi odgovori teh dijakinj na anketna vprašanja v skladu z mojimi pričakovanji. Skoraj 70 % dijakinj namreč ni znalo oceniti razmerja med bogatimi in revnimi

v njihovi okolici. Dijakinje so na osnovi statističnih podatkov izdelale tudi tabelo o povprečni mesečni porabi denarnih sredstev gospodinjstev v Sloveniji. Ugotovile so, da s 500 evri mesečnega proračuna družina izredno težko preživi, saj ta denar ne zadošča niti za osnovne življenjske potrebe.

Dijaki **Srednje šole Zagorje** so ugotovili, da se socialna neenakost opazi tudi v njihovi, Zasavski regiji. To je pokazala tudi anketa, ki so jo izvedli v njihovi pokrajini. Dijaki so še zapisali, da je brezposelnost prebivalstva eden od dejavnikov, ki imajo velik vpliv na socialno neenakost prebivalstva, saj se le-ta v tem obdobju še poveča. Dijaki so ugotovili, da se morajo ljudje, ki imajo na voljo le 500 evrov na mesec, odreči mnogim rečem, da sploh preživijo. S čim menite, da se najbolj kaže socialna neenakost v družbi?

Vir: Srednja šola Zagorje

Dijaka **Šolskega centra Krško-Sevnica** sta za to, da bi dobila odgovore na naša vprašanja, izvedla anketo, zbrala sta različna mnenja in se pogovarjala s predstavnicama Karitasa Bizeljsko, gospema Ireno Babič in Andrejo Špeljak, ter z Jožico Obradovič in Anico Iljaš, predstavnicama Rdečega križa Bizeljsko. Dijaka sta ugotovila, da je število družin, ki zaprošajo za pomoč, vedno večje. V njihovem kraju jim pomagajo s paketi živil in oblekami, ki jih na dobrodnele organizacije prinesejo sokrajani. Zapisali so še, da dvakrat letno organizirajo tudi dobrodnelni koncert, zbrana sredstva pa so namenjena lažjemu delovanju dobrodelnih organizacij.

Dijaki **ESIC Kranj – Gradbene-storitvene šole Kranj** so podrobno opredelili pojem revščine, njene razloge in posledice. Dijaki so izvedli tudi anketo, v kateri je na vprašanje – *Ali meniš, da se bo finančno stanje tvoje družine v bližnji prihodnosti spremenilo?* – skoraj polovica dijakov odgovorila, da se bo finančno stanje njihove družine spremenilo na slabše. Pretresljive odgovore so dali dijaki tudi na vprašanje – *Kako misliš uspe preživeti štiričlanski družini, ki ima le 500 evrov prihodkov na mesec?* Večina dijakov si namreč ne more zamisliti, kako lahko družina preživi s tako malo denarja.

Socialna pomoč revnim – je to rešitev?

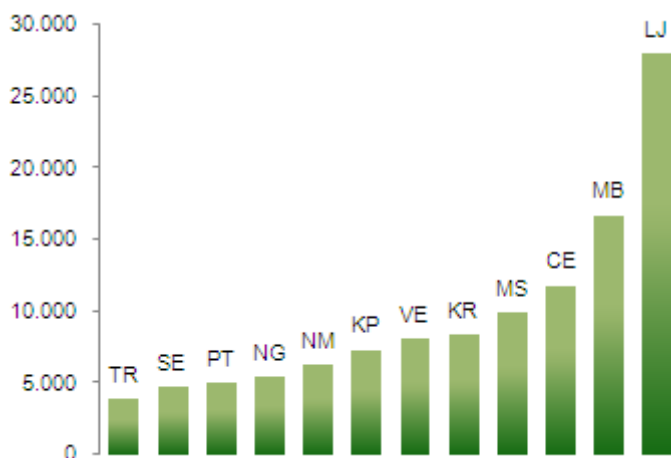
Družine, ki prejemajo denarno socialno pomoč, lahko zaprosijo še za izredno denarno socialno pomoč, ki jo dobijo za plačilo položnic, obutve in raznih drugih pomembnih odhodkov. Poleg tega jim pripada še otroški dodatek, otrokom, ki študirajo ali obiskujejo kakšno od šol, še štipendija in plačilo malice za dijake. Družine lahko za pomoč zaprosijo še na Karitasu in Rdečemu križu, kjer dobijo pakete z hrano in tudi oblačila.

Toda, kaj se dogaja vse pogosteje? Nekateri podatki kažejo na to, da čedalje manj ljudi zaprosi za socialno pomoč. Vendar to še ne pomeni tega, da je socialno ogroženih ljudi čedalje manj. Pomeni lahko, da je ljudi strah zaprositi za socialno pomoč, strah jih je stroškov, ki jih bi lahko naredili svojim otrokom, namreč le ti bi morali dolg staršev poplačati nazaj. Novi kriteriji, ki določajo kandidate, ki so upravičeni do socialne pomoči so čedalje bolj ostri, cene dobrin pa še naprej rastejo, zato se bo položaj v prihodnosti samo še poslabšal.

Najpogostejši vzroki revščine, posledice in skupine ljudi, ki jih je prizadela revščina

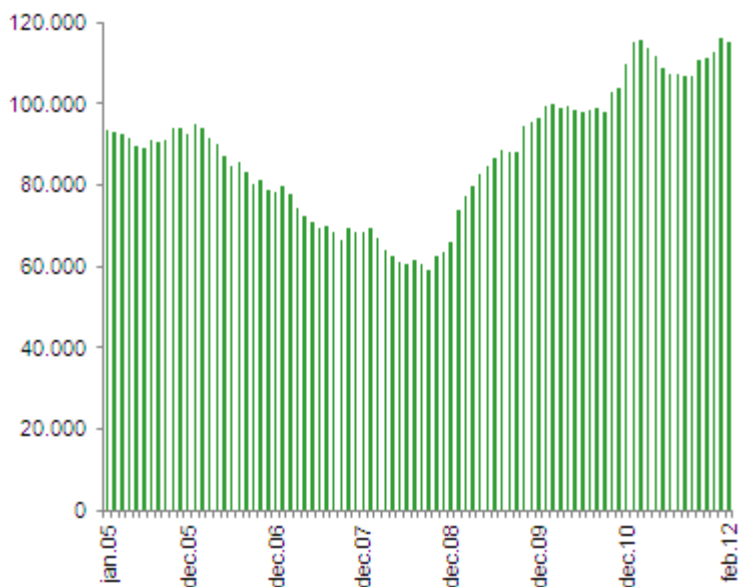
Med najpogostejše vzroke revščine štejemo izgubo službe oziroma brezposelnost. Izguba delovnega mesta pa pripelje v revščino, saj si ne moremo več privoščiti enake količine hrane. Finančna nesposobnost pa nas lahko prisili v brezdomstvo, nesposobnost izobraževanja, nezmožnost za uresničitev osnovnih življenjskih potreb in večjo smrtnost. Med najbolj ogrožene skupine ljudi spadajo starejši državljani, saj je pri njih poleg revščine prisotna še fizična ovira. V to skupino spadajo še kronični bolniki in invalidi. Med ogrožene pa še prištevamo brezdomce, otroke, ženske, begunce, priseljence, ljudi z nizko izobrazbo in brezposelne.

Registrirana brezposelnost po območnih službah Zavoda za zaposlovanje – marec 2012

V marcu se je brezposelnost v nekaterih mestih Slovenije znižala, kar je razveseljiva novica za socialno stanje državi. Spodaj pa je podan graf, iz katerega so razvidne vrednosti registriranih brezposelnih oseb.

Brezposelnost 2005–2012

Kot opazimo v zgornjem grafu, je brezposelnost v obdobju 2005–2012 nekoliko nihala. Med letoma 2007 in 2008 smo zabeležili dokaj nizko brezposelnost, ki je bila najmanjša v vzetem obdobju. Vse do leta 2008 je brezposelnost vztrajno padala, vendar pa je kmalu nastopila recesija, ki je prinesla hude čase, predvsem za socialno šibko prebivalstvo. Brezposelnost prebivalstva je eden od dejavnikov, ki imajo velik vpliv na socialno stanje prebivalstva. Socialna neenakost se v tem obdobju še poveča.

Eden izmed najpomembnejših kazalcev socialne neenakosti je zaposlenost oziroma brezposelnost. Stopnja brezposelnosti v Sloveniji narašča. Leta 2011 je bila 8,2-odstotna, leta 2010 7,3-odstotna, leta 2009 5,9-odstotna ter leta 2008 4,4-odstotna.

Leto	Brezposelni (%)
2008	4,4
2009	5,9
2010	7,3
2011	8,2

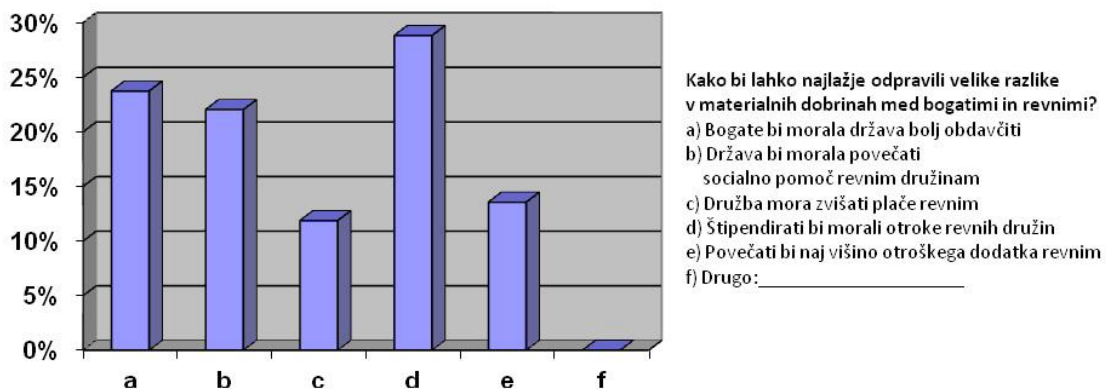
3. Možne rešitve in napake v reševanju problema socialne neenakosti

Dijaki so iskali rešitve v višanju davkov za bogatejši sloj in tako razbremenitev nižjega sloja. Ustvarjanje novih delovnih mest in zagotovitev plač. Povišanje minimalne plače. Mnenja so, da vlado ne zanimajo trenutne razmere revnih, zatiskajo si oči glede tega, kaj se dogaja revnim in ne ponujajo dobrih rešitev za odpravo socialnih neenakosti v naši državi. Najprej bi bilo potrebno zmanjšati plače politikom in nato še poskrbeti za tajkune, ki si izplačujejo gromozanske plače in nagrade, ki jih dobijo na plečih pridnih delavcev z minimalno plačo. Štipendije bi morale pripadati otrokom iz revnih družin, jim tako pomagati do boljše izobrazbe in boljše službe. Denar, ki ga država dobi od davkoplačevalcev, bi bilo potrebno vložiti v izgradnjo novih podjetij oziroma ponuditi pomoč tistim, ki propadajo.

Kaj bi morali storiti, da bi odpravili prevelike razlike med bogatimi in revnimi?

Dijaki vseh sodelujočih šol so zapisali tudi **predloge oziroma rešitve**, s katerimi bi zmanjšali socialno neenakost oziroma razlike med bogatimi in revnimi:

- Dijakinje iz Ljutomera bi uvedle brezplačno izobraževanje brezposelnih, dale bi prednost domači delovni sili pred tujo, zagotovile bi možnost brezplačnega stanovanja v času študija za študente, ki prihajajo iz družin z drastično nizkimi prihodki in poskrbele bi za več promocije lokalnih izdelkov z namenom, da bi ljudje začeli kupovati lokalne proizvode in s tem podpirali lokalne kmete, obrtnike.
- Dijaki iz Slovenske Bistrice bi zagotovili sredstva za zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb v višini, ki omogoča preživetje, denarno socialno pomoč bi zagotovili osebam, ki zase in za svoje družinske člane sredstev v višini minimalnega dohodka ne morejo zagotoviti, višino minimalnega dohodka za posameznega družinskega člana bi določili v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka.
- Dijaki iz Naklega bi zvišali minimalne plače tistim, ki v resnici delajo, in zmanjšali dohodke tistim, ki nič ne delajo.
- Dijakinje iz Ljubljane bi uvedle štipendiranje otrok iz revnih družin, znatno bi obdavčile premoženje in prihodke bogatih ter apelirale na državo, da bi le-ta povečala socialno pomoč revnim družinam. Dijakinje so še predlagale, da bi morala država ustvariti pogoje za razvoj gospodarstva in odpiranje novih delovnih mest

Vir: Srednja šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani

- Dijaki iz Zagorja bi uvedli davke na premoženje, nepremičnine, luksuzne stvari, zagotovili bi nova delovna mesta z odpiranjem perspektivnih tovarn, sprejeli bi take zakone, ki bi bili primerni za vse ljudi, ne glede na to, koliko denarja imajo.
- Dijaka iz okolice Krškega in Sevnice bi zagotovila višjo državno socialno pomoč gospodinjstvom z manj kot 500 evri prihodka, uvedla bi prispevek bogatejših v fond, iz katerega bi bila sredstva namenjena nakupu dobrin za manj premožne, znižala bi plače poslancev in povišala pomoč gospodinjstvom, v katerih je zaposlen le en član.
- Dijaki iz Kranja bi povišali minimalne plače in zvišali plače delavcem, ki v resnici delajo, da bi tako imeli višjo plačo kot tisti, ki prejemanje le socialno pomoč, s čimer bi zmanjšali brezposelnost. Nižji sloj bi razbremenili davkov, višji sloj pa obremenili z višjimi davki.

Dijaki nekaterih sodelujočih srednjih šol so podali tudi mnenje [o projektu Venus](#):

- Dijakinje iz Ljutomera doslej niso poznale projekta Venus. Menijo, da je projekt utopičen, ker so cilji zastavljeni previsoko. Strinjajo se, da je namen dober in da (če bi projekt uspelo izvesti v zadanem obsegu) bi bile posledice zelo pozitivne, toda spremembe, ki jih snovalci projekta pričakujejo oz. zahtevajo, so drastične. Njihova pričakovanja, kot so to, da bo obstoječe gospodarstvo zamenjalo gospodarstvo, ki bo temeljilo na virih, da se bo družba lahko odpovedala denarju, da bo obstoječo tehnologijo zamenjala nova, sicer učinkovitejša, vendar izjemno draga ipd., so po mnenju dijakinj pretiravanje. Dijakinje se strinjajo, da je skoraj vsa tehnologija, ki jo načrt za preoblikovanje sveta vsebuje, na voljo že danes, toda gre za visokotehnološke naprave, ki si jih ne more privoščiti skoraj nihče. Dijakinje so še zapisale, da jim sprememba v mišljenju ljudi ne deluje prepričljivo. Prepričane so, da bi bilo mogoče zeleno spremembo doseči pri tistih, ki verjamejo v ta projekt in menijo, da ga je možno izvesti, bogati ljudje pa zagotovo ne bodo spremenili svojih vzorcev obnašanja. Dijakinje verjamejo, da bi bilo več koristi, če bi namesto utopičnega znanstvenofantastičnega plana zahtevali spremembe v obstoječem sistemu.
- Dijaki iz Slovenske Bistrice so se prvič srečali s projektom Venus in niso takoj razumeli, kaj jim ustanovitelj želi povedati. Proučili so angleško in slovensko stran in projekt predstavili tudi v razredu. Ideja se jim zdi dobra, lepo bi bilo, če bi lahko živeli brez denarja, razlika med premožnejšimi in revnimi pa bi se močno zmanjšala. Toda dijaki menijo, da se vse skupaj zdi precej nemogoče, kajti slej ko prej bi nekdo spet uveljavil denar in ljudje bi se znova razdelili

na revne in bogate. Dijaki se strinjajo, da je projekt Venus utopija, saj so ideje projekta neuresničljive.

- Dijakinje iz Ljubljane so o projektu Venus vprašale strokovno delavko Centra za socialno delo Domžale, ki jim je povedala, da je takšno razmišljanje precej utopično. Dodala je še, da naša kultura ne ceni skromnosti, da si hitro želimo ugodnega oziroma lagodnega življenja, saj kupujemo stvari, ki jih nujno ali pa sploh ne potrebujemo, da si želimo večjega zaslužka, da bi si privoščili dobrine.
- Dijaki iz Zagorja menijo, da je projekt Venus zaenkrat še utopija in ni dosegljiv, mogoče čez določen čas. Zapisali so, da ima projekt Venus cilje, ki bi bili težko sprejemljivi v današnjem svetu, kjer prevladujejo materialne dobrine. Dijaki so prepričani, da ljudje ne moremo spremeniti načina življenja čez noč – morali bi iti po korakih, postopoma in tako začeti spreminjati sebe in svet okrog nas.
- Dijaki iz Kranja menijo, da je projekt Venus celosten načrt, ki prikazuje, kako bi ekonomijo virov uvedli v življenje ljudi. Dijaki so zapisali, da celoten projekt temelji na ogromnih količinah energije, pridobljene na okolju prijazen način. Energija bi poganjala inovativna, večdimenzionalna, geometrična krožna mesta in mesta na vodi, ki bi služila raziskavam in razvoju, bivanju, ustvarjanju in zabavi. Vsa mesta bi bila avtomatizirana, tako kot tudi celotna proizvodnja. Računalniki bi znali sami določiti pravilnost človeškega odločanja in preverjanja hipotez, zato bi se odločitve vedno bolj prepuščale tehnologiji. Večina zakonov bi bila vgrajenih v tehnologijo tako, da jih ne bi bilo mogoče kršiti. Dijaki so še zapisali, da bi naj postala človeška življenja zaradi takega načina življenja veliko bolj vredna.

Na spodnji sliki je prikazan ta prepad med revnimi in bogatimi. Na eni strani so revni, ki komaj preživijo iz meseca v mesec, na drugi strani pa tisti, ki si lahko privoščijo luksuz, torej razkošje.

Ugotovite, kateri so revni in bogati ?

4. Zaključek

Pa pogledjmo, kaj smo se o tej žal zelo aktualne temi, problematiki naučili in spoznali dijaki Dvojezične srednje šole Lendava ...

Miša Gabor:

Prišla sem do spoznanja, da dokler bomo imeli takšno vlado, takšen odnos do sočloveka, bo vedno obstajala socialna neenakopravnost. Prav grozno je, da se ne zavedajo, da obstajajo ljudje, ki komaj preživijo iz meseca v mesec in imajo poleg tega še šoloobvezne otroke in vseeno ne ukrepajo ali vsaj poskušajo izboljšati življenje tistih, ki so na sami meji preživetja. Ne glede na regijo, v kateri so bile izvedene ankete, so bili rezultati podobni, saj je ljudi, ki so socialno ogroženi vedno več in je bistveno nemogoče preživeti s 500 evri prihodka na mesec. Ukrepati bi morala ne samo država, temveč tudi podjetja sama, da bi zaposlila tiste, ki so socialno najbolj ogroženi. Vsi se strinjamo, da bi bilo za izboljšanje stanja potrebno zgraditi nova podjetja, ampak to tudi ni dolgoročna rešitev, saj je konkurenca zelo velika in je težko ustanoviti podjetje, ki bo konkurenčno in bo imelo dobiček. Moje mnenje oziroma moj pogled na rešitev socialnih neenakosti se glasi, da bi morala vsa podjetja zaposliti več delavcev, premisliti glede ustanovitve novih podjetij, saj s tem, ko se zvišuje število zaposlenih, se zvišuje tudi količina denarja, ki priteka v državno blagajno. Minimalno plačo je potrebno zvišati, saj s tem, ko dobimo večjo plačo, več potrošimo v trgovinah, na posameznih izdelkih oziroma storitvah in ravno od tega so odvisna številna podjetja, od prodaje izdelkov. Začarani krog? Ali bomo dočakali, da popolnoma izgine srednji sloj prebivalstva? Morda se ne zavedamo, da je ravno srednji sloj tisti, ki drži državo nad vodo. Kaj bo, ko bo popolnoma izginil srednji sloj prebivalstva?

[facebook.com/DotNetGang](https://www.facebook.com/DotNetGang)

ŽALOSTNO, AMPAK RESNIČNO!!

Patricija Horvat:

Nekateri ste se osvetlitve problema lotili na napačen način in svoje raziskave opravili v krogu svojih vrstnikov. Mogoče ste nekateri prišli do napačnih ugotovitev, vendar ste to tudi potrdili. Kot tudi sami veste, se veliko ljudi sramuje revščine in o njej ne želi govoriti. Mogoče dijaki ne vedo o dejanskih težavah svojih družin, saj ne razporejajo z denarjem oni, ampak njihovi starši.

Vendar pa je spodbudno, da ste tako poglobljeno razmislili o tej temi. Saj veste, za vsako generacijo pravijo, da je nekaj posebnega in da bo v svetu nekaj spremenila. Zakaj ne bi bili mi tisti, ki bi premagali revščino in ji za zmeraj pomahali v slovo?

Tina Sobočan:

Iz odgovorov, anket in raziskovanj drugih šol sem ugotovila, da v naši okolici prevladuje srednji sloj prebivalstva. Vse več pa najdemo takih, ki si s svojimi prihodki ne morejo zagotoviti osnovnih potreb za življenje. Res je, da take družine dobivajo socialno pomoč, vendar je prenzka.

Da bi odpravili velike razlike med revnimi in bogatimi, bi morali to storiti postopoma. Morali bi se odpovedati luksuznim stvarim (jahte, vikendi ...), zagotoviti bi morali nova delovna mesta, urediti zakone, da bi bili enakopravni, tako bi učinkovito zmanjšali neenakost. Po mojem mnenju so se dijaki drugih šol izredno potrudili in me prijetno presenetili. Zbrali so ogromno podatkov, iz katerih lahko razberemo, da je neenakost čedalje večja. Jaz bi mogoče dodala še kaj o oblikah družbene slojevitosti (kastni sistem, sužnjelastništvo, razredi, stanovi). Všeč mi je, da smo se tudi mi dijaki malo poglobili v problematiko današnje družbe, da bomo lažje spremljali, kaj se dogaja z našo državo in z nami in da bomo lažje sprejemali odločitve.

Patricija Prendl:

Moje osebno mnenje je, da je 35 € premalo, da jih damo na stran za elektriko (posebej v današnjem sodobnem času), glede interneta, telefona in televizije se strinjam. Danes se najde namreč veliko ugodnih ponudnikov takšnih storitev. Če štiričlanska družina porabi za hrano na mesec 190 €, je to po mojem mnenju premalo. Če imamo samo 3 obroke dnevno, potem gre skozi takšna poraba, ampak malokdo je samo trikrat dnevno. Vsak si privošči vmes kakšno jabolko, sendvič, jogurt ... Torej za hrano se porabi več denarja, kot lahko beremo v raziskavah šol. Tudi pri prevoznih sredstvih zapravimo veliko denarja, še posebej zdaj, ko se cene goriv nenormalno dvigujejo. Glede oblačil se strinjam. Vse je odvisno od posameznika. Med prebiranjem odgovorov drugih dijakov sem bila pozitivno presenečena, namreč večina jih razmišlja enako kot jaz. Torej kot odgovor na vprašanje, kako rešiti problem, so navedli večje obdavčenje bogatih, obdavčenje luksuznih stvari, nepremičnin, zagotoviti delovna mesta brezposelnim, bolj premišljeno razdajali socialno pomoč, urediti zakone tako, da bodo RES vsi enaki pred njim, ne glede na status, moč in denar, bogatejši bi dajali denar v fond, iz katerega bi bila sredstva namenjena izključno nakupu dobrin za manj premožne, znižanje plač poslancem, hkrati pa zvišanje plač tistim, pri katerih je v gospodinjstvu zaposlen samo eden član, omogočiti prehod po družbeni lestvici, brezplačno izobraževanje revnejših otrok, prednost domače delovne sile pred tujo, večja promocija lokalnih izdelkov, pridelkov, tako da bi potem kupovali pri domačih ponudnikih ter brezplačno bivanje tistih študentov, katerih starši so brezposelni.

Najboljša ugotovitev se mi je zdela ta, da je socialna neenakost posledica človekove pohlepnosti. Da bi odpravili socialne neenakosti, bi se morali lotiti najprej tega individualno, nato bi se rezultat na globalni ravni pokazal kot posledica le-tega.

Huso Jusić:

Po mojem mnenju se mladi in vsi ostali še kako zavedamo današnje situacije, smo pa soočeni z zidom, ki se mu pravi država in »lopovi«, in ga je zelo težko zrušiti.

Sem namreč mnenja, da ne bomo odpravili nobene neenakosti, dokler se država ne zbudi iz globokega sna in začne končno poslušati tudi nas, tiste »male« državljanke, ki smo v bistvu njihovi predstavniki in jo ženemo naprej, čeprav nas ona z vsemi silami zavira.

Enostavno povedano: socialna neenakost je bila, še je, še bo, samo da ne poznamo dneva, meseca, leta, stoletja, kdaj bo odpravljena.

Tjaša Stanko:

Velikokrat se pojavlja vprašanje, kolikšna je podpora varčevalnih ukrepov, ki jih uvaja naša vlada. Iz ankete, ki so jo opravili dijaki, je razvidno, da ni podpore.

Vidimo, da velika večina tega ne podpira. Zdi se nesmiselno, saj bo država privarčevala, ljudje pa bodo morali propasti. Torej se bo država spremenila v državno revnih.

Socialna neenakost se je že močno usidrala med nami. Še naprej bo povzročala probleme in prepade med ljudmi, nastajala bo vse večja družbena slojevitost. Končen rezultat bodo sužnji na eni in bogataši na drugi strani. Srednjega sloja ne bo več. Pa se lahko temu upremo? S pravnimi metodami bi nam moralo uspeti – zvišanje plač, zvišanje standarda, pomoč finančno slabim, večje možnosti za zaposlitev.

Enikő Éva Gaál:

Z rezultati dela drugih šol sem osebno zelo zadovoljna. Veliko podatkov smo pridobili v zelo kratkem času. Iz rezultatov raznih anket in intervjujev lahko razberemo, da veliko Slovencev niti ne ve, koliko ljudi jih obdaja s socialno šibkejšim stanjem. To, da veliko revnejših niti ne prizna svojega statusa, pa sploh ni presenetljivo, saj ima družba do takih oseb velikokrat diskriminiran odnos.

Zanimivo se mi zdi, da so izračuni za 4-člansko družino s prihodkom 500 evrov pokazali, da se dejansko da s takšnim prihodkom celo preživeti.

Menim, da se socialne neenakosti ne da kar tako odpraviti. Obstajajo razne teorije, kot je tudi Projekt Venus, ki pa se vsem zdi preveč utopičen. Brez denarja si življenja niti ne predstavljamo, naša družba tako ali tako ne ceni skromnosti. Tema mogoče ni tipično priljubljena tema za mlade, vendar se mi zdi, da so se tudi sodelujoče šole z raziskavo dobile nekaj znanja in večji vpogled v današnjo družbo in v problematiko socialne neenakosti.

Elisa Halas:

Raziskovalno nalogo naj zaključim z verzi pokojnega Johna Lennona iz pesmi Imagine/Zamisli si: »Zamisli si, da ni lastnine, ne vem, če sploh lahko? Brez pohlepa in gladu bratstvo med ljudmi naj bo. Pomisli, da prav vsi ljudje si naš svet dele.« John Lennon v tej svoji pesmi opisuje popoln svet brez sovraštva in vojn, brez razlik med revnimi in bogatimi, belimi in črnimi, vernimi in nevernimi. Zamišlja si svet miru, harmonije, sodelovanja. Toda ... kje obstaja tak svet? Ali sploh kje obstaja?! Ali še lahko upamo v svet brez sovraštva in vojn, brez razlik med revnimi in bogatimi, med belimi in črnimi? Ali lahko sanjamo o svetu miru, v katerem smo vsi enaki? Lennon je bil prepričan, da obstaja tak svet: »Vem, porečeš, ti kar sanjaj, a povem ti, nisem sam, upam, da se nam pridružiš in naš svet bo kot en sam!« Jaz se mu v mislih pridružujem in upam, da bom lahko v življenju tudi sama velikokrat pripomogla k temu, da bo na našem planetu čim manj neenakosti in razlik.

Monika Horvat:

Sam projekt se mi je zdel zelo poučen, saj je prispeval k razmisleku različnih problematik v današnji družbi. Menim, da bi morale pri tem sodelovati vse šole, da bi čim več dijakov

izvedelo za te življenjske stvari, saj gre za našo prihodnost. Če ne bomo mi nič ukrepali, se samo od sebe ne bo nič izboljšalo. Moramo pa se zavedati, da bo brez sprememb in ukrepanja samo še huje. Bogati bodo vedno bolj bogati, revni pa vedno bolj revni. Sloj revnih ter razlike med revnimi in bogatimi pa se bodo zelo povečale. Brez pristopa k problematiki socialne neenakosti bo čez nekaj časa šolstvo, zdravstvo ... plačljivo in bodo te stvari le še prioriteta bogatih. Ali si želimo tak svet in tako družbo? Menim, da smo vsi enakega oziroma vsaj podobnega mnenja. Zato pohitimo in skušajmo nekaj spremeniti! Tudi še tako majhna skupina ljudi lahko pripomore k spremembam.

Saša Juretič:

Raziskovanje naše teme, socialne neenakosti, se mi je zdelo zelo zanimivo in poučno. Izvedela sem namreč, kako težko se preživljajo družine z drastično nizkimi prihodki in zanimive načine za zmanjšanje razlik med bogatimi in revnimi. Še posebej zanimivo pa se mi je zdelo dejstvo, da so skoraj vse šole razmišljale v podobni, če ne celo enaki smeri in so poiskale zelo podobne rešitve. Raziskovalna naloga mi je dala vedeti tudi to, da je v vsakem od raziskovanih krajev kar nekaj takih ljudi, ki se težko prebijajo skozi mesece in je iskanje rešitev več kot potrebno, kljub temu, da večina "wiki raziskovalcev" za njih utopičen projekt Venus kot rešitev pri odpravi socialnih razlik med ljudmi zaenkrat pušča ob strani.